

BEILEN, 28 april 1965.

secr. Lieveing 7
restauratie van
het orgel

Aan de heer Ottens
Orgelbouwer
te R O D E N

Van de heer G.C. Helbers, directeur van de afdeling "Monumenten" van het Provinciaal Museum van Drenthe, vernamen wij dat u restauratie werkzaamheden uitvoert aan kerkorgels.

Het orgel in onze Kerk te Beilen is aan restauratie toe. Daartoe is een onderzoek ingesteld door de Orgelcommissie der Ned. Hervormde Kerk, die het volgende rapport heeft uitgebracht over de toestand van het orgel.

"Het orgel, volgens onze gegevens gebouwd door de orgelmaker van Oeckelen te Harenermolen, omvat 11 registers, welke zijn geplaatst op een C- en een Cislade.

De dispositie is als volgt:

Prestant	16'	(vanaf klein e)
Bourdon	16'	
Prestant	8'	
Holpijp	8'	
Viola di Gamba	8'	
Octaaf	4'	
Nachthoorn	4'	
Quint	3'	(op registerplaatje staat Quikt)
Octaaf	2'	
Mixtuur	3-4-5 sterk	(gedeeld in bas en disc.) (registerplaatje vermeld Mictuur)
Trompet	8'	(bas en discant)
Windlosser		

De manuaalomvang is van C-g-'', die van het pedaal is van C-d'. De registers Bourdon 16, Octaaf 4, Quint 3, Octaaf 2, Mixtuur en Trompet kunnen door een trede worden uitgeschakeld, wanneer zij zijn getrokken.

De toestand, waarin het orgel verkeert is verre van rooskleurig, met name wat betreft de windladen. Deze n.l. vertonen in hevige mate windverlies. Bij de z.g.n. blinde proef (waarbij zonder registers te openen een groot aantal toetsen tegelijkertijd wordt neergedrukt) blijken de laden zeer veel door- en bijspraak te hebben, terwijl bovendien zoveel wind wegloopt, dat binnen korte tijd de balg geheel leeg is. De toets en registermechaniek rammelen in hevige mate door slijtage. Ook de toetsen van manuaal- en pedaalklavier klepperen. Het toetsbeleg van het manuaalklavier is gesletten; van één toets ontbreekt een plaatje toetsbeleg. Het klavierbakje lijkt niet het oorspronkelijke te zijn. Dit geldt eveneens voor het welbord van het pedaal en een reeks winkelhaken.

De windvoorziening geschiedt door een windmachine, welke een aantal jaren geleden is geplaatst door de fa. Flentrop. De balg is een grote magazijnbalg, waeebij een trapinstallatie aanwezig is. Het pijpwerk, dat overeenkomstig de in de bouwtijd van het orgel gevolgde intonatiemethode, is voorzien van overlengten (expressions) en kernsteken, bevindt zich in een redelijke-goede staat. Hier en daar zijn stemranden beschadigd en ook zijn enkele pijpen krom geslagen. Het frontpijpwerk vertoont enkele deuken en vlekken, die laatste zijn zeer waarschijnlijk te wijten aan excrementen van vloermuizen. Het leder van de afsluiter voor de registers Bourdon 16' enz. is vergaan, waardoor wind ontsnapt. Het snijwerk aan de zijkanten van de kast is hersteld met behulp van triplexhout. Dit triplex is in sterke mate verwornd. De orgelkas bevindt zich in een goede staat.

Een herstel van het instrument is dringend geboden, zal het orgel niet verder vervallen. Dit herstel dient dan te omvatten; herstel van de windladen, het rammelvrijmaken van de mechanieken, herstel van de beschadigde pijpen en winddicht-maken van balg, kanalen enz."

Gaarne zouden wij, geheel vrijblijvend, ter plaatse een gesprek met u hebben over de restauratie van dit orgel en een opgave van de daaraan verbonden kosten.

Uw antwoord gaarne spoedig tegemoet ziende verblijven wij met hoogachting,

Namens de Kerkvoogdij